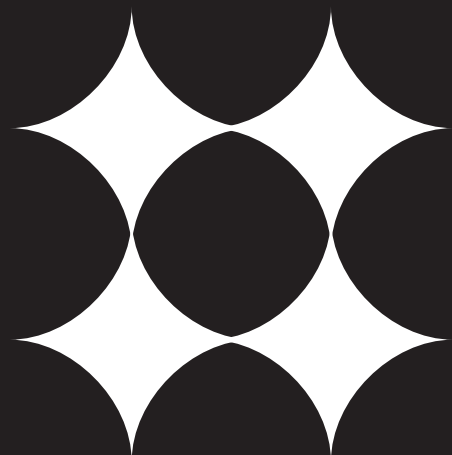

Impact report pilotjaar 2023

LOBBY

Afdeling /
Buitengewone
Zaken

SZNV

exodus

de harteloning

YOUNG
PERSPECTIVES

Inhoud

In dit document zijn de zes LOBBY pilots beschreven die in 2023 zijn uitgevoerd. Elke pilot hebben we met jongeren binnen en buiten, en met medewerkers eromheen geëvalueerd. Aan het einde van het rapport is er nog een inhoudelijke reflectie op dit pilotjaar.

1	Introductie: De LOBBY		6
2	Aanleiding: Waarom de LOBBY		10
3	Introductie: LOBBY Pilots		15
	Pilot 1	De Checklist	18
	Pilot 2	LOBBY - Kit (Rotterdam)	28
	Pilot 3	Podcast	38
	Pilot 4	Wandelend spreekuur	48
	Pilot 5	Vertrouwenspersoon naar buiten	58
	Pilot 6	Kompas naar buiten	68
4	Reflectie		78
5	Woordenlijst		81

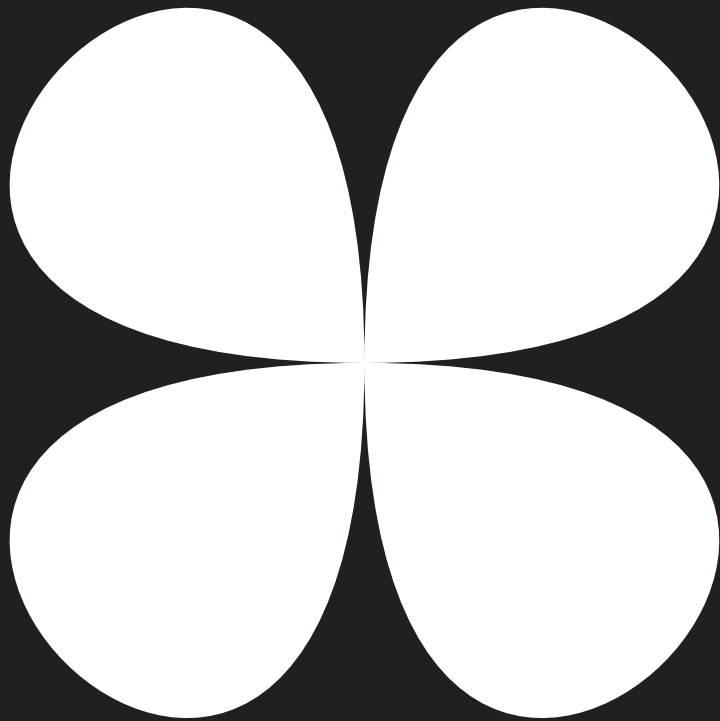
Introductie

Gek toch, dat jongeren in detentie het teruggaan naar de buitenwereld vaak zwaarder vinden dan het naar binnen gaan? Veel jongeren die vrijkomen, dreigen binnen enkele maanden weer vast te zitten. Een groot deel van hen slaagt er niet in om te ontsnappen aan de vicieuze cirkel waarin ze zich bevonden. De LOBBY onderzoekt samen met jongeren met detentie-ervaring en met organisaties die het anders willen, hoe deze weg (van binnen in detentie naar buiten de instelling) beter kan worden vormgegeven.

Binnen het justitiële domein zijn er tal van actieve organisaties die erkennen en herkennen dat veel jongeren na hun detentie verloren raken. Ons voornaamste inzicht is dat er tussen 'binnen' en 'buiten' onvoldoende verbinding is. In zes pilotprojecten ontwerpen we samen met deze jongeren en leren we door gewoon te doen. Van een netwerkkaart met alle plekken waar je terecht kunt, tot een Wandelend spreekuur waar we vanuit binnen deze jongeren eerder helpen. Op deze manier proberen we deze jongeren een zachtere landing te geven in de maatschappij.

Mede mogelijk gemaakt door:

Afdeling Buitengewone Zaken, Stichting Exodus Nederland, Young Perspectives (YOPE), Stichting Zwerfjongeren Nederland, RJJ De Hartelborgt, Dienst Justitiële Inrichtingen, Kompas College, Aloysius Stichting, De Nieuwe Kans, Bon Sjans, Heilige Boontjes, CurrentStart, Rotterdamse Douwers, Cult North, Click F1, Reclassering Nederland, Albeda College, Annejet Gosselink, Lotte Martens, Fred Foundation en Gemeente Rotterdam (Citylab010, Detentie & Re-integratie, Jongerenloket Rotterdam en Totaalaanpak nazorg (jeugd)detentie).

Aanleiding

Stichting Zwerfjongeren Nederland (SZN) jaagde Afdeling Buitengewone Zaken in 2021 aan om de groep jongeren met detentie-ervaring te onderzoeken. SZN zag dat jongeren na detentie vaak dak- of thuisloos worden. In ontwerpessies met jongeren met detentie-ervaring kwamen we erachter dat er veel verbetering mogelijk is in de weg van 'binnen' naar 'buiten'. Zo ontstond de LOBBY. Het hoogste doel van de LOBBY is om recidive tegen te gaan door een zachte landing van binnen naar buiten de Justitiële Jeugdinstelling (JJI) te faciliteren, en daarmee dak- en thuisloosheid onder deze doelgroep terug te dringen.

In 2023 konden we met financiële ondersteuning van Citylab010, Fred Foundation en Stichting Zwerfjongeren Nederland aan de slag met verschillende pilots binnen Rijks Justitiële Jeugdinstelling (RJJI) De Hartelborgt. Nu deze fase ten einde komt beschrijven we de resultaten, inzichten en vooruitzichten van de LOBBY. De LOBBY wil en moet verder: positieve signalen van jongeren, medewerkers en ketenpartners tonen aan dat de LOBBY bijdraagt aan een betere overgang en detentie-ervaring van de jongeren. Sommige programmaonderdelen zijn klaar voor implementatie, andere onderdelen vergen extra iteraties en onderzoek om een vaste plek te verwerven in de werking van het justitiële systeem. Als we landelijk alle jongeren met detentie-ervaring willen helpen, dan is opschaling nodig: opschaling naar andere gemeenten, andere JJI's, zelfs naar andere voorzieningen zoals Penitentiële Inrichting (PI's) en Kleinschalige Voorziening Justitiële Jeugd (KVJJ's).

In 2024 willen we samen met ketenpartners die opschaling en borging verder verkennen. De LOBBY is een ontwerpend onderzoek: ons doel is niet per se om een blijvende entiteit in de keten te worden, maar wel om een impuls te geven aan de bestaande partners, vernieuwing te brengen en na een succesvolle implementatie weer weg te kunnen stappen. Dan zit het werk van de LOBBY erop.

Ontwerpsessies

De drie belangrijkste knelpunten uit deze ontwerpsessies vormen de basis voor de verdere pilots die zijn ontwikkeld:

01

Een grote overgang

Binnen heb je veel hulp en structuur, met basisbehoeften zoals een dak boven je hoofd en minder zorgen over schulden. Buiten sta je er vaak weer alleen voor, met druk van verschillende organisaties. Een verkeerde stap en je kunt snel weer binnen belanden. Niet verrassend dat 56% van de jongeren binnen 2 jaar terugkeert¹.

“Ik voelde mij binnen vrijer dan buiten.”
Ex-gedetineerde jongere

In 2021 organiseerden we ontwerpsessies met 50 jongeren. Sommigen zaten nog in detentie, anderen waren al vrij. Zo brachten we de huidige overgang van ‘binnen’ naar ‘buiten’ in kaart. Welke personen of hulpverleners vertrouwen jongeren in dit proces? Welke locaties zijn belangrijk? En welke factoren dragen bij aan een zachte landing in de maatschappij? Daarna lag de focus op: hoe kan de transitie van binnen naar buiten verbeterd worden? Dit leverde concrete ideeën op.

02

Twee aparte werelden

Binnen en buiten zijn twee gescheiden werelden die elkaar raken maar niet overlappen. Mensen die belangrijk zijn binnen kunnen niet mee naar buiten en andersom. Er zijn eigenlijk geen vertrouwenspersonen die er zowel binnen als buiten voor de jongeren zijn.

“Naar buiten gaan is net zo zwaar als naar binnen moeten.”
Ex-gedetineerde jongere

03

Binnen beginnen

Jongeren geven aan dat ze achteraf binnen graag meer tijd hadden genomen om zich voor te bereiden op alles wat er buiten op je afkomt. Dit standpunt wordt ook gedeeld door alle organisaties die zich aan de LOBBY hebben verbonden.

“Alles wat ik had kunnen voorbereiden of leren had ik binnen al moeten doen.”
Ex-gedetineerde jongere

¹ Recidive als maat voor effectiviteit - NSCR (2021)

Pilots

Aan de hand van de ideeën en inzichten van deelnemers in de ontwerpessies hebben we verschillende oplossingsrichtingen gevonden en hier zes pilots voor ontworpen. Deze pilots hebben we verder ontwikkeld en getest in RJJ De Hartelborgt in Spijkenisse. De pilots liepen van maart 2023 tot en met november 2023.

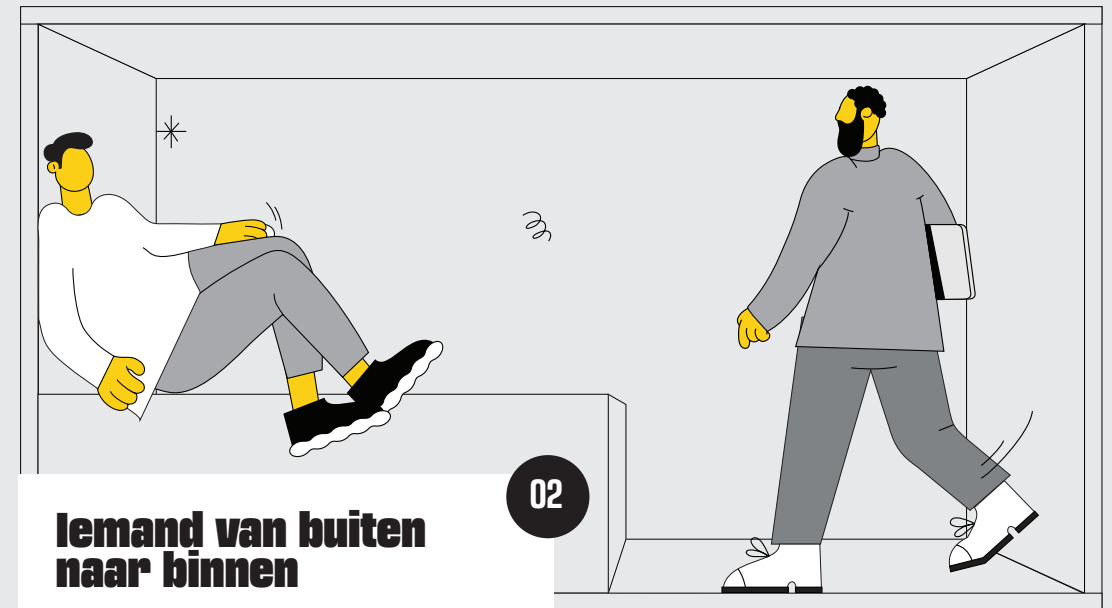
De focus lag op Rotterdamse jongeren en specifiek de kortverblijvers, jongeren die tot 3 maanden blijven. Dat is met 80 procent de grootste groep jongeren die uitstroomt, waarbij er vaak geen tijd is om een uitstroomtraject op te starten. In deze pilotfase zijn we zo snel mogelijk dingen gaan uitproberen en experimenteren in de context van de jeugdgevangenis.

In totaal zijn het zes pilots welke we hebben onderverdeeld in drie oplossingsrichtingen:

01

Vorbereidende middelen voor jongeren binnen

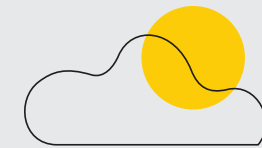
Bepaalde middelen die jongeren kunnen gebruiken om zichzelf beter voor te bereiden op het naar buiten gaan.

02

Iemand van buiten naar binnen

Iemand die van buiten eerder binnenkomt en zo zowel buiten als binnen een belangrijke rol heeft in het leven van de jongere.

03

Medewerkers binnen naar buiten

Medewerkers binnen, die ook wanneer een jongere buiten is, er nog voor deze jongere kunnen zijn.

01 De Checklist

Alle jongeren met detentie-ervaring in Nederland de kans geven binnen al bezig te gaan met de voorbereiding naar buiten.

Dit hebben we ontdekt:

Jongeren die weer vrij waren, gaven aan dat ze zich beter hadden willen voorbereiden op alles wat er buiten op hen afkomt. Er moet namelijk veel geregeld worden als je vrijkomt. Denk aan een DigiD aanvragen, je opnieuw inschrijven in je gemeente of het opnieuw opstarten van je zorgverzekering.

Dit hebben we gedaan:

We ontwierpen een checklist die bestaat uit een **in-checklist** waarmee jongeren al binnen detentie aan de slag kunnen en dingen kunnen leren over deze essentiële onderwerpen. Een ander onderdeel is de **uit-checklist** met een overzicht van alle belangrijke stappen die je na je vrijlating moet regelen. Deze checklist ontwikkelden we in samenwerking met interne trajectbegeleiders (ITB'ers) van RJJ De Hartelborgt. Hij is zo vormgegeven dat hij veilig mee kan naar de kamer van de jongeren.

Zo hebben we het getest:

Wij hebben 88 checklists uitgedeeld aan de ITB'ers die de Checklist gebruiken in hun werkzaamheden en meegeven aan jongeren die uitstromen of ze goed kunnen gebruiken. We hebben de Checklist geëvalueerd met de ITB'ers, groepsleiding en jongeren binnen RJJ De Hartelborgt tijdens een Wandelend spreekuur en tijdens een les van het Kompas College. Ook hebben we de Checklist geëvalueerd met ervaringsdeskundigen van Young Perspectives (YOPE).

Ervaringen jongeren binnen

Jongeren reageren positief op de Checklist: ze vinden het overzichtelijk en praktisch om mee aan de slag te gaan. Eén van de jongeren die de Checklist kreeg was net 18 jaar geworden en gaf aan dat hij nu niks van deze onderwerpen weet. Zijn reactie was om gelijk dingen op te zoeken zoals het aanvragen van een VOG en hoe je aan een DigiD komt. Zo werkt het goed om zelfstandig of in gesprek met een medewerker

de Checklist door te nemen: dit verhoogt het gevoel van autonomie. Een kanttekening is dat de Checklist nu niet voor alle jongeren relevant is (bijvoorbeeld jongeren die nog geen 18 jaar zijn) en dat in het geval van jongeren waar nog onduidelijkheid is over de status van het delict en daarmee de duur van het verblijf, jongeren niet gemotiveerd zijn om aan de slag te gaan met de zaken buiten.

Autonomie

“Ik zou het zelf lezen op mijn kamer en als ik het niet zo goed meer weet, dan zou ik het overleggen met mijn mentor.” Kortverblijf jongere binnen

Waardevol

“Ik zou het boekje zeker houden. Ik ben altijd zuinig op mijn spullen.” Kortverblijf jongere binnen

Motivatie

“Je hebt hier toch niks te doen, je kan zo eerder werken aan wat je buiten gaat doen.” Kortverblijf jongere binnen

Overzicht

“Hierdoor vergeet ik niks.” Kortverblijf jongere binnen

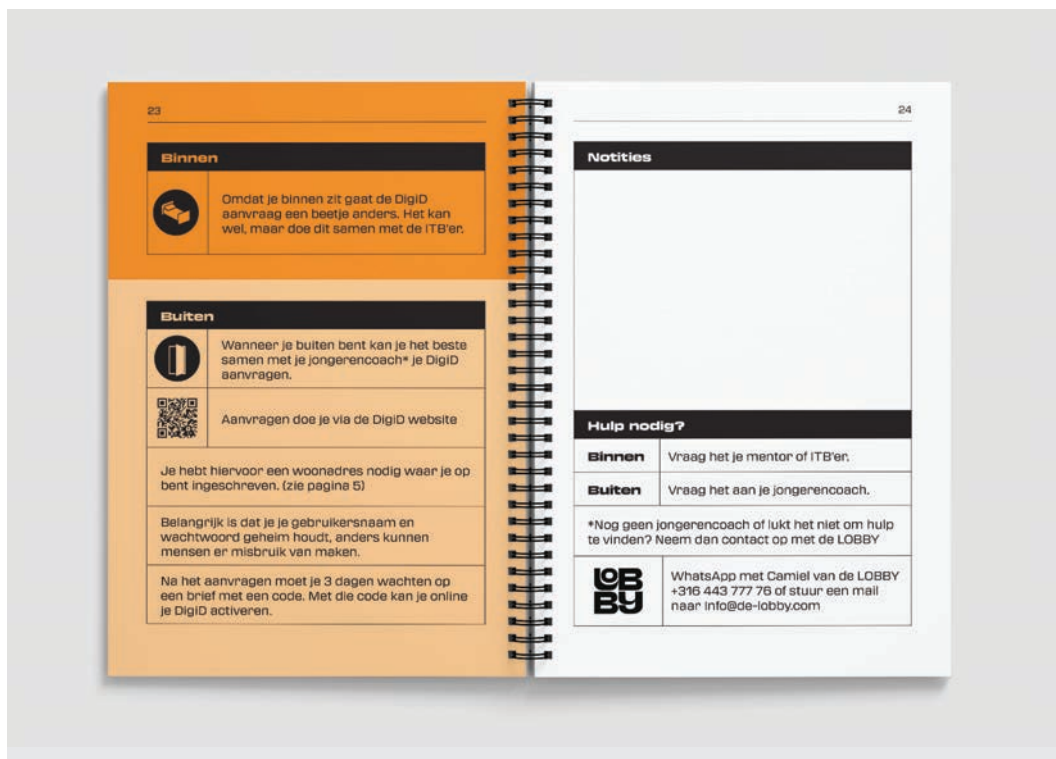

Ervaringen jongeren buiten

De jongeren gaven aan binnen te weinig bezig te zijn geweest met het regelen van deze belangrijke zaken. Zo vertelde een jongen dat de brieven met schulden binnenstroomden toen hij net vrij was, terwijl hij graag een frisse start wilde maken. Dit soort zaken had hij eigenlijk binnen al willen weten. Verder werden er nog een aantal suggesties gedaan van onderwerpen die handig waren om te weten zoals informatie over wonen, rijbewijs, school en een pagina met de eerstelijnszorg hulporganisaties in verschillende gemeenten. Ook werd er

De eerste reactie op het zien van de Checklist was: “Dit is echt super handig!”.

aangegeven dat de Checklist het beste een paar maanden voor het naar buiten gaan gegeven kan worden, omdat het anders kwijt raakt en dan ook pas relevant wordt. Daarvoor kan dan buiten ook een digitale versie gemaakt worden. Voor kortverblijf jongeren betekent dat dan uitdelen aan het begin van de detentietijd.

Ervaringen partners / Externe

ITB-er RJJI De Hartelborgt

De Checklist is mede ontwikkeld en geëvalueerd met de ITB'ers. Ze hebben de Checklist gegeven aan jongeren die uitstromen in Rotterdam en een aantal niet-Rotterdamse jongeren, waarbij de jongeren het boekje zelf konden doorlopen en aan konden geven waar ze hulp nodig bij hadden. De ITB'ers geven aan dat de Checklist op zichzelf staand duidelijk is en dat ze met drie jongeren hebben gezeten om het uitgebreid door te nemen. Verder vonden de ITB'ers het opvallend dat alle jongeren de Checklist hadden meegenomen naar buiten, terwijl ze vaak andere spullen (zoals juridische documenten) achterlaten op de kamer.

Groepsleiding RJJI De Hartelborgt

We hebben de groepsleiding meegenomen in de pilot en de LOBBY gepresenteerd. Ze weten vaak wel waar de boekjes te vinden zijn, maar gebruiken ze nog niet of nauwelijks. Er is bovendien verschil te zien tussen de groepen waar de boekjes getest worden. Er was één groep tijdens de introductie minder enthousiast. Dit is ook een groep waar jongeren extra begeleiding nodig hebben en daardoor minder autonoom aan de slag kunnen. In deze groep werden ze minder gebruikt, ook al was er tijdens de evaluatie een jongen (18+) uit deze groep die het boekje graag wilde hebben. Een groepsleider uit een andere groep gaf aan dat het goed zou zijn als de LOBBY en haar middelen nog meer bekendheid krijgen bij groepsleiding en bij ITB'ers.

“Ik zou de LOBBY nog intensiever laten samenwerken met de ITB-er en veel groepsleiders weten er nog niets van.”
- Groepsleider Steng.

888

Totaal aantal
checklists

23

*

Checklists
gebruikt
door
jongeren.

*De 65 overgebleven checklists liggen bij de ITB'ers en zullen nog gegeven worden aan jongeren tot ze op zijn.

2

Jongeren
hebben de
checklist
geweigerd.

22

inkijk-
exemplaren
verspreid
over de pilot
groepen en
de school.

0

Jongeren
hebben de
checklists
achtergelaten
op hun kamer.

Belangrijke
onderwerpen

Schulden
- Zorgverzekering -
Zorgtoeslag

Doelgroep
is bijna

Achttien

jaar en
ouder

Missende
onderwerpen:

Wonen - Werk
- Dagbesteding -
Rijbewijs - School

Behaalde impact

Vervolgstappen

- Korte termijn
- Lange termijn

02 LOBBY KIT (Rotterdam)

Alle gedetineerde jongeren kunnen zich vanuit de inrichting al informeren over de plekken die hulp kunnen bieden in hun eigen regio of gemeente.

Dit hebben we ontdekt:

Er zijn veel organisaties die klaarstaan voor de jongeren, maar vaak komen vraag en aanbod niet bij elkaar. De duidelijkheid en hulpverlening binnen valt weg en juist de structuur die een plek buiten kan bieden is belangrijk om te voorkomen dat jongeren niet terugvallen in oude patronen.

Dit hebben we gedaan:

De LOBBY Kit bestaat uit een netwerkkaart waarop jongeren kunnen zien wie ze kunnen benaderen en wat ze daarvoor terug kunnen krijgen. Er zit ook een LOBBY pas bij waarmee je op plekken kunt mee lunchen, workshops kunt volgen of een gratis kopje koffie kunt drinken. De netwerkkaart en LOBBY pas worden in een mooie LOBBY tas meegegeven bij het verlaten van de RJJI.

Zo hebben we het getest:

Wij hebben de 55 netwerkkaarten gegeven aan de ITB'ers en 25 tassen inclusief netwerkkaarten aan de medewerkers van het BAD, de plek waar jongeren RJJI De Hartelborgt binnenkomen en verlaten. De pilot is uitgevoerd met alleen jongeren die uitstromen naar Rotterdam. We hebben deze pilot geëvalueerd met het BAD, de ITB'ers en de hulporganisaties. Ook spraken we jongeren binnen RJJI De Hartelborgt en hebben we de LOBBY kit geëvalueerd met ervaringsdeskundigen van Young Perspectives (YOPE).

Ervaringen jongeren binnen

“Los van mijn familie en vrienden weet ik dat er mensen buiten voor mij zijn”, dat vertelde een van de jongeren na het bespreken en bekijken van de netwerkkaart. De LOBBY heeft als doel om hen te laten zien dat ze er buiten niet alleen voor staan. De interesse ging in de evaluaties voornamelijk naar de locaties waar ze kunnen werken na detentie: vanwege het aanvragen van een VOG zijn veel jongeren onzeker over het vinden van werk en door het zien van een aantal organisaties op de netwerkkaart kregen de jongeren vertrouwen dat er plekken zijn waar ze terecht kunnen. Toch krijgen we ook terug dat de drempel nog steeds hoog is om alleen naar deze plekken toe te gaan. Eén jongere gaf aan dat hij

Niet los laten

“Het voelt niet alsof ik er alleen voor sta.”

Kortverblijf jongere binnen

Zien van kansen

“Ik kan niet makkelijk werk vinden door de VOG. Maar hier zou ik wel naar toe kunnen.” Kortverblijf jongere binnen

wel zijn vrienden zou stimuleren om samen te gaan. Een andere jongere die de netwerkkaart eerder van zijn ITB-er had gekregen had hem goed bestudeerd en wist welke twee locaties hij interessant vond om buiten naar toe te gaan: de Nieuwe Kans vanwege het heftruckcertificaat en Heilige Boontjes. Ook hebben we de LOBBY tas aan de jongeren laten zien. Deze werd met veel enthousiasme ontvangen. Ze gaven aan dat de tas fungeert als een herinnering dat er buiten ook nazorg is. Bovendien wilden de jongeren de tas graag aannemen, omdat ze enthousiast waren om een gratis tas te krijgen en omdat het handig is om je spullen er mee naar buiten te nemen.

Vertrouwen

“Vooral wanneer je even niet meer weet wat je moet doen, en je ziet de tas met het telefoonnummer, werkt de tas als een goede herinnering.” Kortverblijf jongere binnen

Aantrekkelijkheid

Oh, die tas! Mag ik hem omdoen? Die is echt goed.” Kortverblijf jongere binnen

Ervaringen jongeren buiten

De jongeren die we buiten de netwerkkaart lieten zien gaven gelijk aan niet op deze manier naar een van de LOBBY organisaties op de netwerkkaart te gaan. Het is te spannend om in je eentje naar een nieuwe plek te gaan, en al helemaal wanneer je net weer buiten staat. Toch waren de organisaties die ze na detentie hielpen van cruciaal belang om niet weer terug te vallen. Ze zouden wel samen met iemand naar een locatie gaan. Het zou veel zinvoller zijn om samen naar een van deze organisaties te gaan”. Op de LOBBY tas werd goed gereageerd: er werd aangegeven dat ze hem zouden willen hebben.

Zo werd er gezegd: “In mijn begeleid verlof ben ik met mijn begeleider naar een natuurpark gegaan.”

Een jongen vertelde bij het zien van de tas dat het handig is voor het sporten. Dit doet vermoeden dat de jongeren de tas waarschijnlijk zullen bewaren. Het telefoonnummer van de LOBBY kan volgens hen wel beter aan de binnenkant van de tas gedrukt worden, anders zou dat ook gek aanvoelen.

Ervaringen partners / Externe

Medewerkers RJI De Hartelborgt

Wanneer de jongeren de netwerkkkaart ontvangen, vouwen ze het open en kijken ernaar. Op de pas wordt goed gereageerd omdat ze daardoor gratis dingen kunnen krijgen, zoals een drankje bij de Heilige Boontjes. Er wordt regelmatig positief gereageerd op het zien van het plaatje van Camiel, omdat ze hem herkennen van het Wandelend Spreekuur - Pilot 4. Ze hebben niet gelijk het idee dat de jongeren daadwerkelijk naar een van de locaties zullen gaan. Het is

**Hij merkt daar op dat de jongeren dan niet veel aandacht hebben voor de inhoud van de tas:
"Als ze naar buiten willen, willen ze naar buiten."**

goed dat de netwerkkkaart die in de tas te vinden is al via ITB'ers, groepsleiding of via onderwijs onder de aandacht wordt gebracht. De medewerker bij het BAD geeft de LOBBY tassen aan de jongeren die uitstromen in Rotterdam.

Groepsleiding RJI De Hartelborgt

Organisaties die op de netwerkkkaart staan zijn blij met de LOBBY en vinden het een goed initiatief. Meerdere organisaties vinden het fijn om te weten dat een jongere vanuit detentie komt. Zo geeft CurrentStart aan: "De pas werkt goed. Zo weten we waar een jongere vandaan komt en kunnen we tijdens de maaltijd een gesprek hierover aangaan". Bovendien wordt er aangegeven dat het ontwerp van de kaart aanspreekt. Wel geven meerdere organisaties aan dat het van belang is dat de kaart besproken wordt met iemand die de jongeren vertrouwen.

"Een standaard flyer zullen jongeren niet snel in kijken. Maar deze kaart nodigt echt uit".

Netwerkkkaart & pas

36

Kaarten in totaal.
7 van het BAD.

29

Weggegeven
door ITB'ers

Deelnemende groepen:

3 kortverblijfgroepen
Steng, Bezaan, Ra;
2 Instroom groepen
Roer, Steven

De netwerkkkaart heeft vooralsnog geen jongeren vanuit zichzelf laten aankloppen bij een van de LOBBY plekken.*

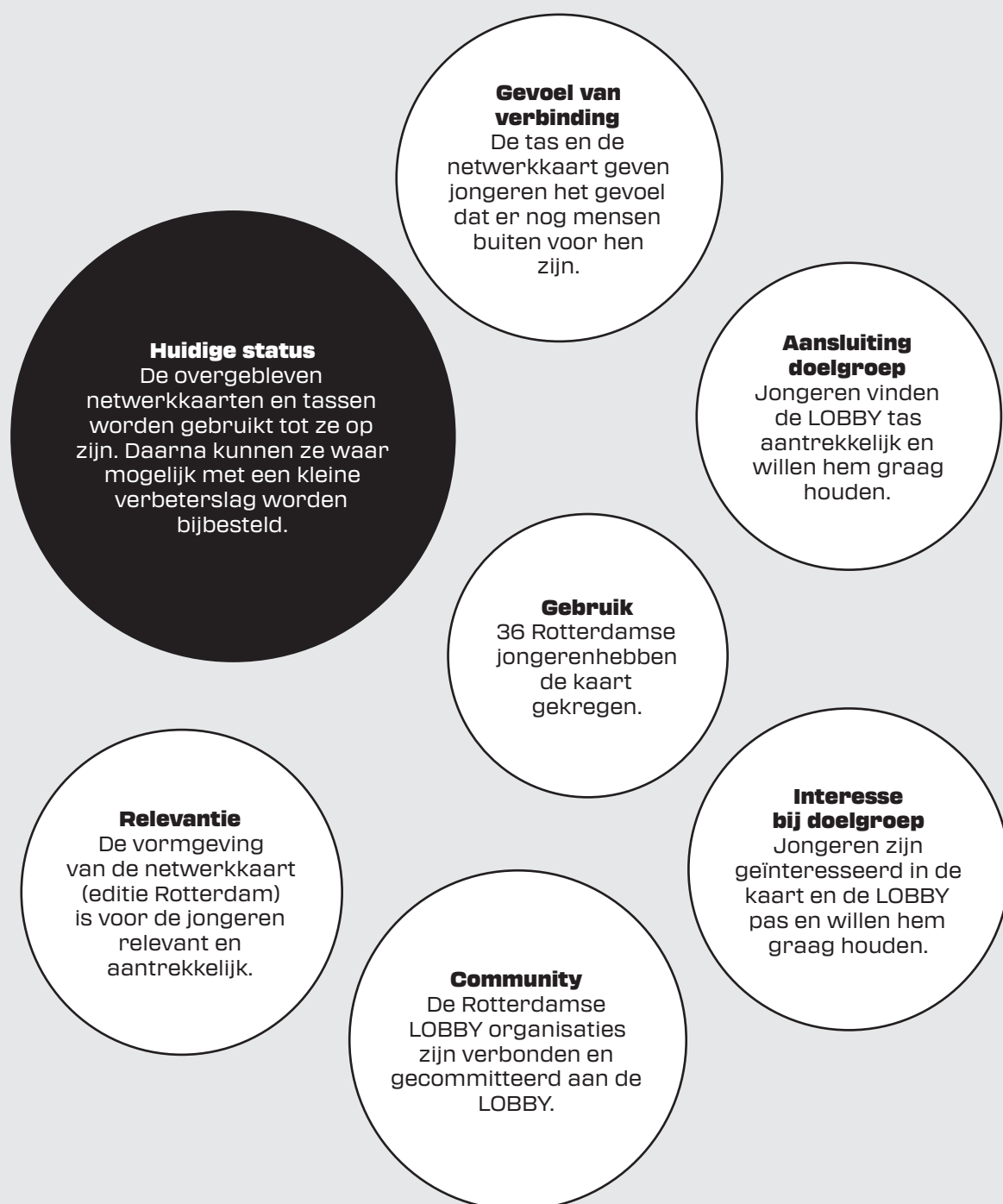
LOBBY-tassen (inclusief een netwerkkkaart & pas), weggegeven bij het BAD.

7

LOBBY KITS weggegeven
bij het BAD bij vertrek.

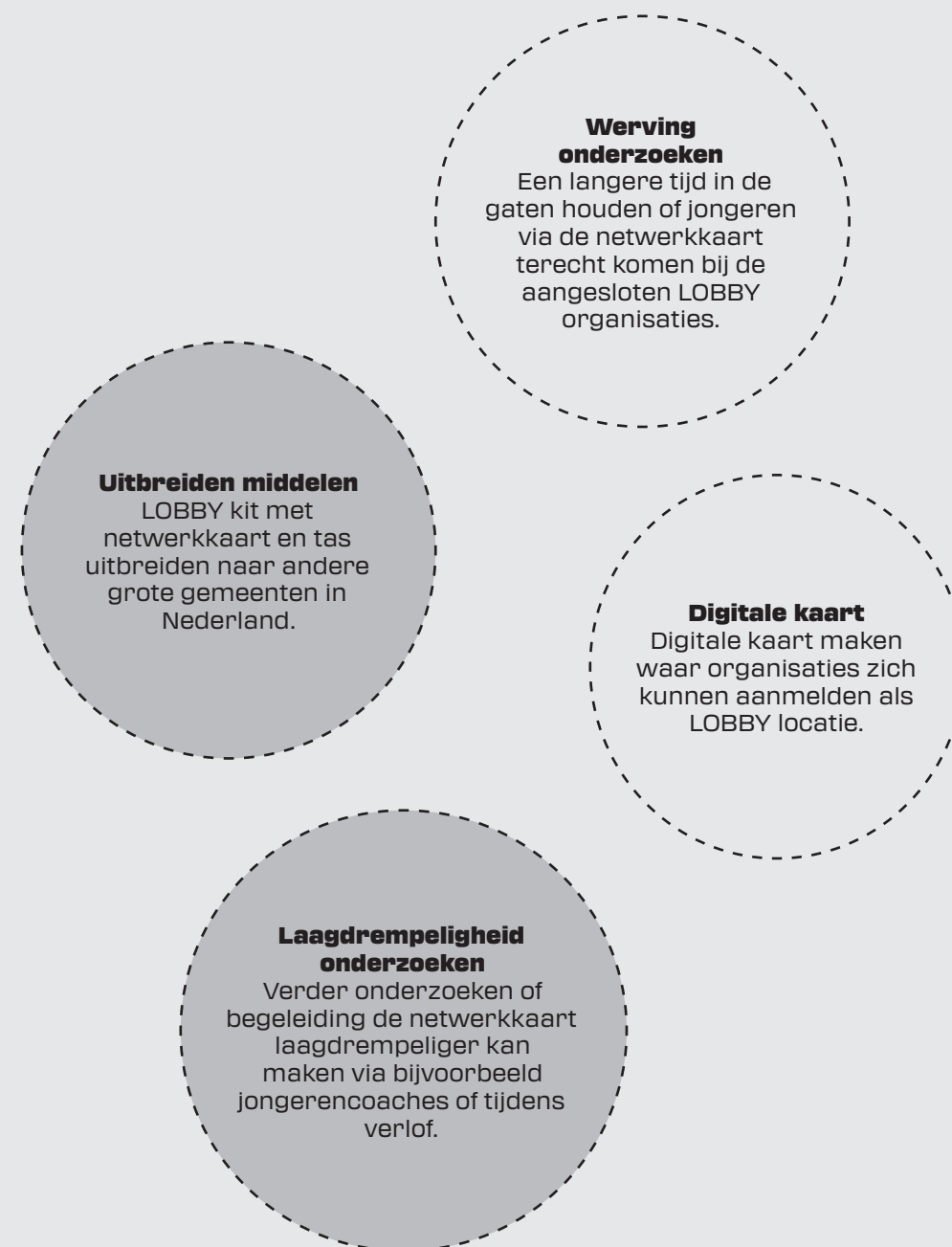
* Deze pilot duurt pas 5 maanden waarbij nog niet alle jongeren met een netwerkkkaart vrijgelaten zijn. We moeten dit langer evalueren om erachter te komen of de drempel te hoog is om individueel de stap naar organisaties te maken.

Behaalde impact

Vervolgstappen

- Korte termijn
- Lange termijn

03 Podcast

Alle gedetineerde jongeren kunnen zich binnen voorbereiden en kennis maken met activiteiten buiten.

Dit hebben we ontdekt:

Jongeren in detentie kunnen niet zomaar naar buiten toe. Toch is het belangrijk om ze binnen al voor te stellen aan organisaties die buiten iets voor ze kunnen betekenen.

Dit hebben we gedaan:

We ontwikkelden een aantal podcast afleveringen waarin jongeren die vrij zijn hun verhalen delen. Wat zijn hun ervaringen en lessen? Elke aflevering komt er een andere LOBBY organisatie voorbij. Via een podcast workshop in RJJJ De Hartelborgt werden jongeren geïntroduceerd met de podcast die ze nu kunnen beluisteren via cd's op de groepen.

Zo hebben we het getest:

Wij hebben vier afleveringen van de podcast gemaakt en er is ondertussen één aflevering binnen RJJJ De Hartelborgt verspreid. Zowel tijdens een podcast workshop en door deze aflevering op cd's te branden en op de groep te verspreiden. De podcast hebben we geëvalueerd met jongeren binnen RJJJ De Hartelborgt tijdens een les van het Kompas College, met ervaringsdeskundigen van YOPE en met podcastmaker Tobias Ponsioen (YOPE docent).

Ervaringen jongeren binnen

“Ik heb die podcast geluisterd, het ging over iemand die ook gevangen heeft gezeten.” Kortverblijf jongere binnen

De podcast stond op de cd samen met hun eigen podcast opgenomen in de podcast workshop. Dit was een succesvolle manier om de jongeren te motiveren om er naar te luisteren. De jongeren kennen Tobias omdat hij vaker les geeft, wat ook helpt bij de interesse in de podcast. Binnen de eerste week dat de cd's op de groepen liggen hebben zeven jongeren de podcast beluisterd. Jongeren geven aan dat een podcast niet echt van deze tijd is en film misschien beter kan werken. “Een filmpje kan ik kijken op de Playstation op mijn kamer, alleen

luisteren heb ik de concentratie niet voor.” Het lastige is wel dat niet alle jongeren een Playstation of dvd-speler op hun kamer mogen hebben. Er ligt ook nog potentie in muziek omdat een jongen binnen de podcast beluisterde omdat de muziek erg aansprak.

Over het algemeen ervaren de jongeren onduidelijkheid waar de podcast precies over gaat en waarvoor hij is. In deze vorm is het alleen relevant voor jongeren die uitstromen naar Rotterdam. Het werkt het beste wanneer er snel duidelijk wordt wat je eraan hebt. Bijvoorbeeld de nog niet uitgebrachte podcast aflevering over Cult North biedt een plek waar je gratis muziek kan opnemen en waar je je muziek talent verder kan laten groeien. Iets waar de meeste jongeren enthousiast op reageren.

Ervaringen jongeren buiten

“Het is beeldend verteld en makkelijker te begrijpen. Dat is sterk.” Ook zij vinden korte filmpjes waarschijnlijk een betere vorm. Toen zij op de kamer filmpjes mochten bekijken via MediaWise gingen ze dat ook daadwerkelijk doen. “Ik had ook niet veel anders te doen, dus ik heb daar wel veel op bekeken.” Een filmpje wordt dus waarschijnlijk sneller aangeklikt dan iets om naar te luisteren.

Jongeren buiten waren in het begin sceptisch over de vorm van een podcast, maar gaven bij het beluisteren wel gelijk aan “Vette beat.” “Beat is wel dope.”

Ervaringen partners / Externe

Tobias

“Over het algemeen voel ik veel energie, vanuit de jongeren maar mis ik ook de verbinding tussen al deze organisaties.”

“De podcast die de jongeren in de workshop maakten ging over hun eigen toekomst, wanneer ze weer buiten zijn. Wat zie je voor je na detentie? Ik merkte dat ik in de kortverblijfgroepen daar meer in kon sturen dan de twee langverblijfgroepen die al vaker een workshop hebben gehad. Op cd heb ik zowel hun eigen aflevering als de LOBBY podcast aflevering gebrand die de jongeren op de groepen kunnen beluisteren.

De LOBBY organisaties waar ik langsga zijn erg enthousiast om mee te doen en kunnen niet wachten om de podcast te horen. De stijl wordt goed ontvangen en ze geven aan dat ze goed gerepresenteerd worden. Ik vind dat echt mooi om de verbinding tussen deze organisaties te zien. Er ontstaat een gevoel van trots.

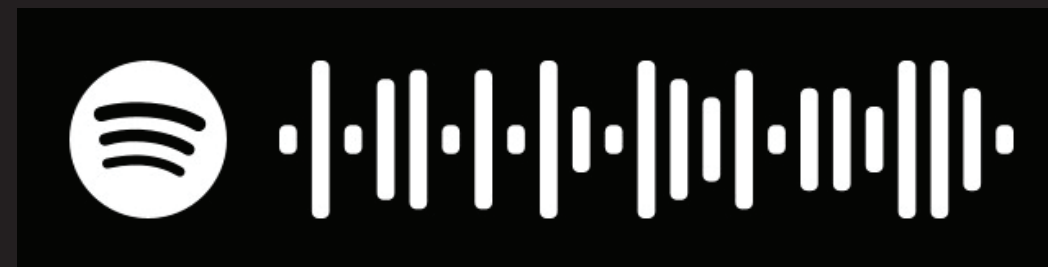
Toch zie ik nog wel verbeteringen in onze aanpak. Het zou beter werken wanneer de jongeren beter weten wat een LOBBY podcast opnemen betekent, zodat ze de vragen waarmee ze zitten kunnen voorbereiden. Het zou dan ook beter geïntegreerd kunnen worden in het schoolrooster, bijvoorbeeld in de ATC groepen, zij zijn al bezig met het naar buiten te gaan. Een andere mogelijkheid is om met de YOPE experts (ervaringsdeskundige jongeren buiten) een podcast op te nemen. Dat gaan we in de laatste aflevering proberen. Zo zetten we hun ervaringen tegenover de ervaringen van de jongeren binnen en gaan we het gesprek aan wat je buiten allemaal kan verwachten en wat de valkuilen zijn.”

“Eigenlijk zijn we met de LOBBY een soort sociale kaart aan het maken maar dan één die leeft en in beweging is.”

29

Jongeren in
de podcast
workshop

Luister de afleveringen van Tobias Ponsioen, podcastmaker van YOPE, via de link in de QR-code. Deze QR-code scan je met de Spotify app.

Tobias, podcastmaker ging op bezoek bij:

de Nieuwe Kans,
Cult North,
Heilige Boontjes
en Rotterdamse
Douwers.

4

Afleveringen
opgenomen op
verschillende
locaties: de Nieuwe
Kans, Cult North,
Heilige Boontjes,
Rotterdamse
Douwers

2

Jongeren
geluisterd
bij de Ra/
Bezaan/Steng

24

Jongeren in
totaal op 3
groepen

5

Jongeren
geluisterd bij
de Bezaan

Behaalde impact

Interne verspreiding

1 aflevering met cd's verspreid in de kortverblijf groepen in RJJJ De Hartelborgt.

Eerste test

Eerste test met LOBBY podcast en LOBBY workshop 'podcast maken' binnen.

Samenwerking
4 LOBBY podcast afleveringen gemaakt bij en in samenwerking met verschillende LOBBY partners.

Tone of voice die aansluit

Goede tone of voice en muziek die past bij de doelgroep.

Inzicht in interesse

Beter inzicht in wat de jongeren aanspreekt en waar ze wel of geen interesse in hebben.

Huidige status:

De andere podcast afleveringen worden binnenkort ook via een workshop verspreid bij de groepen, daarna zijn de LOBBY afleveringen altijd binnen te beluisteren. Ook staan ze op de meest populaire podcast apps.

Vervolgstappen

○ Korte termijn
● Lange termijn

Onderzoeken nazorg

Verder onderzoeken wat er mogelijk is rond nazorg en binnen het onderwijs het hele jaar door voorbereiden op het 'naar buiten gaan'.

Podcast met ervaringsdeskundigen

Een laatste podcast opnemen met ervaringsdeskundige jongeren van YOPE om tijdens de workshop ook persoonlijke verhalen te delen en zo het gesprek over verwachtingen buiten in de workshops te verdiepen.

Bekendheid

Meer bekendheid van de LOBBY podcast intern, bijvoorbeeld door samen te werken met het Kompas College.

Verspreiden van podcast

Tijdens de workshopweek (YOPE-week) laten we de nieuwe LOBBY podcasts live gaan om zo alle gemaakte afleveringen goed te verspreiden.

Video mogelijkheden onderzoeken

Mogelijkheden van video (in plaats van alleen audio) onderzoeken als mogelijkheid op de kortverblijfgroepen en op de kamer.

04 Wandelend Spreekuur

Alle jongeren in jeugddetentie kunnen gebruikmaken van het Wandelend spreekuur.

Dit hebben we ontdekt:

Binnen detentie is er vaak veel hulpverlening en onderwijs, buiten detentie houdt dat vaak op. Jongeren gaven aan dat ze een vertrouwenspersoon missen die er zowel binnen als buiten detentie voor hen kan zijn.

Dit hebben we gedaan:

We gingen op zoek naar mensen die zowel binnen als buiten een rol kunnen spelen. Zo ontstond het idee voor een kapper die zowel binnen als buiten detentie beschikbaar is. Of een plek binnen detentie waar jongeren al organisaties kunnen spreken voor als ze straks buiten staan. Uiteindelijk werd dit het Wandelend spreekuur. Jongerencoaches van de gemeente Rotterdam komen wekelijks detentie binnen om met kortverblijvende jongeren in gesprek te gaan over wat ze nu al kunnen regelen of opstarten. Belangrijke partners: Exodus Nederland, gemeente Rotterdam, Kompas College, Interne Traject Begeleiders (ITB'ers), Detentie & Re-integratie gemeente Rotterdam.

Zo hebben we het getest:

Het Wandelend spreekuur is geëvalueerd aan de hand van de rapportages die de jongerencoaches na elk bezoek hebben geschreven. Verder hebben we jongeren binnen RJJJ De Hartelborgt geïnterviewd tijdens een Wandelend spreekuur en tijdens lessen in het Kompas College. Ook is deze pilot geëvalueerd met ervaringsdeskundigen jongeren van YOPE, met de jongerencoaches zelf en met de groepsbegeleiding van de kortverblijfgroepen.

Ervaringen jongeren binnen

Jongeren geven aan dat ze niet snel zelf om hulp vragen. Daarom waarderen ze het Wandelend spreekuur, waarbij hulp naar hen toe komt. Wanneer er in de evaluatie werd gevraagd welke onderwerpen ze graag willen bespreken met een jongerencoach, werd dagbesteding en werk als eerste genoemd. Een vertrouwd gezicht is daarbij belangrijk. Zo

wordt jongerencoach Camiel regelmatig herkend. Verder werd nog door meerdere jongeren aangegeven dat ze het fijn zouden vinden als een medewerker vanuit binnen, die ze zelf kunnen aanwijzen, langer betrokken kan blijven zodra ze naar buiten gaan, in plaats van dat er nieuwe mensen van buiten naar binnen komen.

Vertrouwen

“Bijna iedereen hier is snel wantrouwend. Het is van belang dat ze een vertrouwd gezicht hebben.” Langverblijf jongere binnen

Begeleiding

“Veel jongeren vragen niet zelf om hulp.” Kortverblijf jongere binnen

Ervaringen jongeren buiten

We legden het Wandelend spreekuur voor aan jongeren die weer buiten waren of onbegeleid verlof hebben. Zij gaven aan dat het goed is als er mensen van buiten langs komen op de groep, mits het iemand is die niet lijkt alsof hij, zoals een jongere dat zelf verwoordt, “in de boeken heeft gezeten”. Het moet iemand zijn die ‘past’ binnen de leefwereld

van de jongeren. Op deze manier zien zij een jongerencoach als meerwaarde vergeleken met een ITB'er of reclasseerder. Bovendien denken de jongeren dat een jongerencoach meer kan toevoegen aan de kortverblijfgroepen dan de langverblijfgroepen, omdat de jongeren in langverblijf een plan hebben om stap voor stap te re-integreren.

Jongerencoach Camiel

Ik verwijs ze door naar plekken waar ze anders niet terecht zouden komen, zoals de Rotterdamse Douwers of de Totaalaanpak van de gemeente Rotterdam. Bovendien zie ik iedere keer weer dat de jongeren zowel mij als de LOBBY herkennen en met gerichte vragen komen. Dit schept niet alleen vertrouwen in de LOBBY, maar ook waardering. Een van de jongeren in het kortverblijf

heeft verteld: "Wat tof dat jullie dit doen". Ik zie veel potentie in het Wandelend spreekuur en zou in een mogelijk vervolg graag de groepsleiding nog meer willen betrekken en het concept verbreden zodat ook jongeren buiten Rotterdam verder geholpen kunnen worden."

"Ik zie de LOBBY als een vangnet voor deze jongeren."
- Camiel

Ervaringen partners / Externe

Jongerencoach Peter

"Wat het Wandelend spreekuur krachtig maakt is volgens mij dat je een bekend gezicht bent en je met duidelijke regelmaat op de groepen te vinden bent. Als iemand een hulpvraag heeft, spreek ik hem elke keer dat ik langs kom tot hij weer vrij is. Het speelt denk ik ook mee dat we geen verplichting zijn. Jongeren en medewerkers kennen de LOBBY. Ik heb de jongeren regelmatig een goed beeld van de LOBBY horen omschrijven. De posters die overal hangen helpen daar ook aan mee. Op dit moment zijn onze activiteiten veel binnen, als ik meer tijd had zou ik de jongeren nog meer naar buiten willen begeleiden. Als ze buiten zijn, ligt het balletje bij de jongeren en niet meer bij ons. Ik denk dat we daarom ook niet vaak buiten gebeld worden. Dat zou in een ideale situatie wel moeten gebeuren."

Medewerkers RJJ De Hartelborgt

Groepsleiding en docenten geven aan dat jongeren in het kortverblijf regelmatig geen nazorg hebben, omdat het vaak voorkomt dat ze ineens vrijkomen zonder dat er op tijd iets geregeld kan worden. Ook geeft de groepsleiding aan dat ze

op zich wel een rol willen hebben in de nazorg buiten, maar hier is naast alle andere taken geen tijd voor, omdat binnen alles gewoon doorgaat met (nieuwe) jongeren.

Ze denken dat het Wandelend spreekuur sterker kan zijn als de jongerencoaches iets kunnen bieden waarmee jongeren buiten verder kunnen. Bijvoorbeeld, Camiel, de jongerencoach en barbier, kan helpen met het leren knippen, zodat jongeren daar buiten mee aan de slag kunnen.

De medewerkers van RJJ De Hartelborgt zien de meerwaarde van het Wandelend spreekuur en daarom is er dan ook zeker de wens om het concept te vergroten naar andere gemeenten. Dit jaar lag de focus op de Rotterdamse jongeren, het zou goed zijn om dit te verbreden zodat nog meer jongeren hier gebruik van kunnen maken.

"Als het Wandelend spreekuur stopt dan is dat echt een gemis." - ITB'er RJJ De Hartelborgt

254

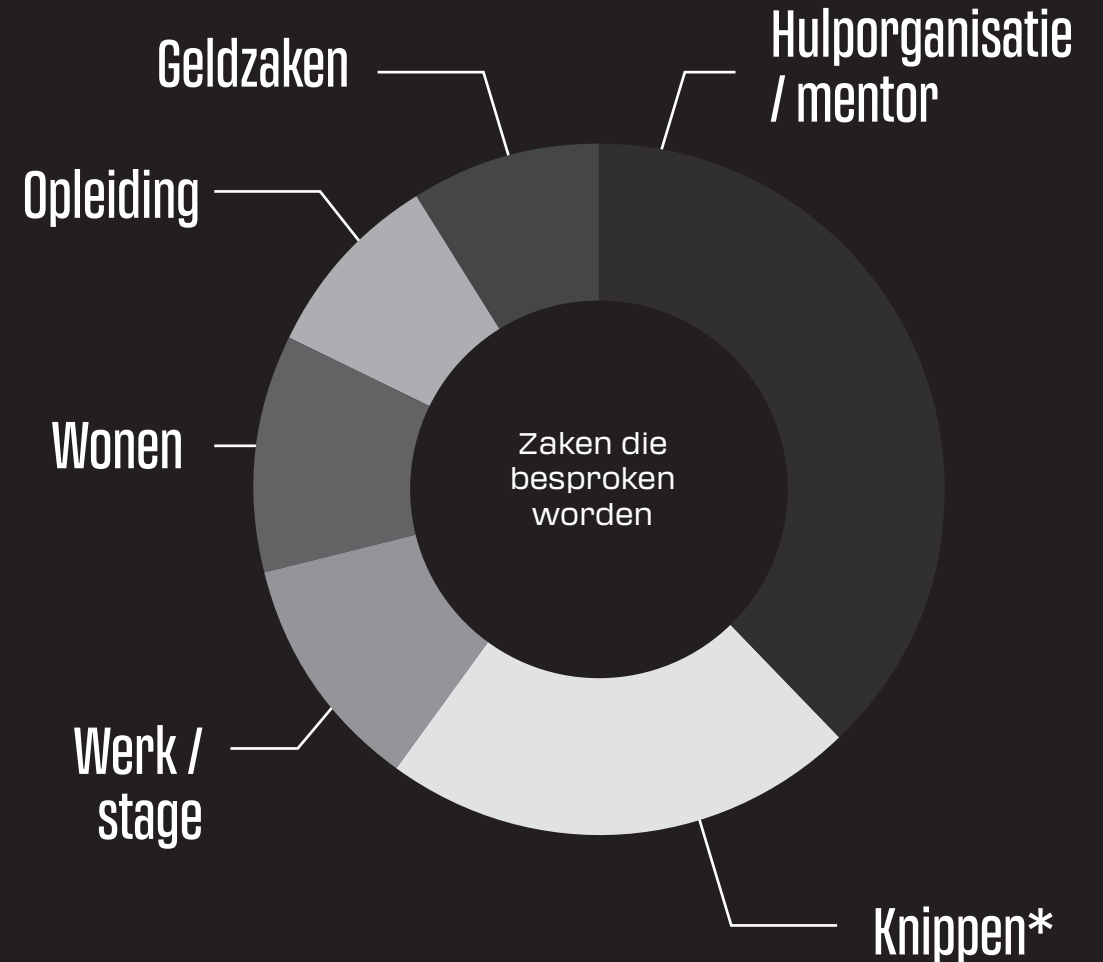
jongeren zijn totaal binnengekomen (Roer, Steng, Steven, Bezaan, Ra)

Jongeren kwamen uit Rotterdam in die periode

41

De volgende cijfers zijn gebaseerd op de rapportages van de jongerencoaches:

24	Bezoeken in totaal	Gesprekken in totaal	261
44	Jongeren uitgebreid besproken	Jongeren zijn verder geholpen met hun vraag	29
3	kortverblijfgroepen: Steng, Bezaan, Ra	Instroom groepen: Roer, Steven	2
2	keer gebeld door een jongere die buiten stond	keer aangemeld in de Totaalaanpak nazorg (jeugd) detentie	4

*Camiel Hageman, één van de jongerencoaches, is ook barbier. Jongeren herkennen hem hierdoor en hij nodigt jongeren buiten uit om te knippen.

Behaalde impact

Herkenbaarheid

De LOBBY wordt binnen herkend en jongeren snappen wat de LOBBY voor ze kan betekenen.

Spreken jongerencoach

Voor jongeren zonder nazorgtraject is er wekelijks een mogelijkheid geweest om een jongerencoach te kunnen spreken.

Totaalaanpak

30 jongeren zijn verder geholpen met hun vraag en 4 jongeren hebben langere begeleiding buiten via de Totaalaanpak.

Vindbaarheid

Gemeente Rotterdam, Interne trajectbegeleiders en het trajectknooppunt weten de LOBBY te vinden om aanvragen te doen bij de jongerencoaches.

Herkenning & verbinding

Door wekelijks aanwezig te zijn op 5 kortverblijf/instroomgroepen worden de jongerencoaches herkend en ontstaat er een informele band.

Positieve reacties

De meeste jongeren en medewerkers reageren positief op de activiteiten van de LOBBY.

Multifunctionele middelen

Tijdens het Wandelend spreekuur worden andere middelen van de LOBBY gebruikt zoals de Checklist en de netwerkkaart, waardoor de pilots elkaar versterken.

Huidige status

Het Wandelend spreekuur wordt eind 2023 gepauzeerd, we kunnen weer verder bouwen wanneer er vervolgfianciering is.

Vervolgstappen

○ Korte termijn
● Lange termijn

Lokale samenwerkingen

Nationaal: regionale afdelingen opzetten van het Wandelend spreekuur zodat lokale samenwerkingen ontstaan.

Verbeteren communicatie

Communicatie naar groepsleiding en reclassering verbeteren zodat zij de LOBBY weten te vinden en ook zij proactief aanvragen kunnen doen bij de jongerencoaches.

Structurele financiering

via de organisaties die baat hebben bij het Wandelend spreekuur.

Testen met andere vormen

Testen met andere vormen van het Wandelend spreekuur: in combinatie met 'Creatieve vertrouwenspersonen - pilot 5' binnen, waarbij externe workshop docenten die al binnen aanwezig zijn een rol kunnen spelen in het Wandelend spreekuur.

Onderzoeken samenwerkingen

Activiteiten van het Wandelend spreekuur meer naar buiten toe laten bewegen. Hiervoor willen we betere samenwerkingen onderzoeken met ouders, ITB'ers, reclasserders en de gemeenten waar een jongere uitstroomt.

05 Vertrouwenspersoon naar buiten

Alle jongeren met detentie-ervaring hebben zich kunnen verdiepen in persoonlijke vrijetijdsactiviteiten of creatieve plekken van docenten die ze binnen al hebben ontmoet.

Dit hebben we ontdekt:

Elke schoolvakantie komen er externe creatieve docenten van Young Perspectives in RJJ De Hartelborgt om workshops te geven. Dit zijn docenten die potentieel buiten ook nog een rol kunnen spelen. Het wordt dan een bekend gezicht zoals bij 'Wandelend spreekuur - pilot 4', maar dan met creatieve docenten die nu al binnen komen. Denk hierbij aan een muzikant, sportcoach of theatermaker. Wie zijn de mensen die zowel binnen als buiten komen, en wat kunnen ze betekenen voor de jongeren binnen?

Dit hebben we gedaan:

We onderzochten in het begin van de LOBBY de mogelijkheden met een kapper/ barbier die zowel binnen als buiten de jongeren kan knippen. We spraken 6 andere creatieve docenten en kwamen erachter dat er veel aanbod is buiten, de vraag blijft: "hoe komt dit aanbod terecht bij jongeren binnen?"

Zo hebben we het getest:

De pilot 'Vertrouwenspersoon naar buiten' is een verkenning en loopt dus nog niet. Het concept is wel geëvalueerd met jongeren binnen RJJ De Hartelborgt tijdens lessen van het Kompas College, ervaringsdeskundigen van YOPE, een jongerencoach, groepsleiding binnen RJJ De Hartelborgt en met Freddie de Bruijne, docent en ATC-coördinator van Kompas College.

Ervaringen jongeren binnen

We lieten de jongeren het verschillende aanbod zien wat we met de docenten hadden opgehaald. Het aanbod is gevarieerd qua thema's en interessegebieden. Elke jongere kon zich wel in één van de ideeën vinden en ook bij de externe workshopdocenten werd enthousiasme herkend.

De jongeren geven aan dat het aanbod van de creatieve vertrouwenspersonen hen meer aanspreekt dan de organisaties

op de netwerkkaart waar het meer gaat over bestaande uitstroomlocaties. "Ik ga liever op dingen af die me iets echt kunnen bieden, zodat ik misschien juist daarin werk kan vinden." De vrijwillige mentoren van Young Perspectives werden nog genoemd als mogelijke vertrouwenspersonen die mee konden gaan naar plekken en het aanbod buiten.

Ondernemen

"Elisaveta, de docent ondernemen, het spreekt me wel aan, ik ben van het geld."

Theater

"Theater of muziek maken doe ik heel graag."

Muziek

"Hij (Matt) was langsgekomen in een workshop, is heel gaaf."

Barber

Een gratis knipbeurt zou leuk zijn"; en andere jongeren: "wel goed, maar ik zou er niet heen gaan. Ik heb mijn eigen kapper."

Ervaringen jongeren buiten

Op het moment dat je buiten komt is er veel afleiding, zo geven de jongeren buiten aan. De drempel kan best wel hoog zijn om ergens naar binnen te lopen. Als je net buiten bent, wil je gewoon even chillen. Het thema muziek is iets waar veel jongeren zich in kunnen vinden, ze hebben er vaak geen geld voor en zoiets als Cult North is een kans om hun talenten te laten benutten en ook naast werk, school

of dagbesteding iets te hebben om mee bezig te zijn.

De jongeren vroegen zich nog af of er iemand is die met je meegaat, die je mee over de streep trekt. "Het zou zonde zijn om hier niet heen te gaan". Ook hier werd "de YOPE mentor" genoemd: "die kan ik wel vertrouwen", of "die rapporteert niet."

Ondernemen

"Een spreekuur buiten over ondernemen en geld is een tof idee. Ik dacht gelijk, wauw, ik wil mijn eigen bedrijf beginnen. Ik zou daar wel echt naar toe willen gaan."

Sport

"De sportschool, dat past wel bij mij - dat is echt vet."

Barber

"Wel een goeie om ook buiten naar toe te gaan, sommige jongeren zullen wel al een kapper buiten hebben."

Ervaringen partners / Externe

Groepsleiders RJJI De Hartelborgt

“Camiel als barbier kan deze jongeren bereiken door ze een kappersopleiding te geven en daar buiten mee verder te gaan. De winst zit in iets concreets doen”. “Iets waar de jongeren buiten iets aan hebben: je moet ze een praktisch vak leren.”

Peter Versteeg, Intensief jongerencoach Rotterdam

“Ook voor het Wandelend spreekuur zie ik dat knippen superefficiënt is, wat Camiel doet. Daar kan je echt meer effect uit halen dan gewoon langskomen. Je gaat ook niet lopen fucken met wie je haar knipt, want ze hebben wel iets van je nodig.”

Fredie, docent Kompas College

“De jongeren hebben buiten ook een hobby nodig. Daar valt nog veel te halen, misschien is het werk wat ze gaan doen niet fantastisch. Als ze iets doen wat ze leuk vinden, blijven ze gemotiveerd om buiten te blijven.”

Vertrouwens- personen aanbod:

Sem Thema theater

Binnen: Theaterworkshops
Buiten: Bouwklussen voor festivals met vergoeding en een maaltijd.

Elisviëta Thema ondernemen

Binnen: Workshopdocent Money and Business **Buiten:** Maandelijkse inloospreekuren over ondernemen bij bijvoorbeeld de Heilige Boontjes.

Guillermo Thema Sport

Binnen: Sportworkshops
Buiten: Gratis trainen of stage lopen in de sportschool van Guillermo

Matt Thema muziek

Binnen: Workshops muziek opnemen en songs maken
Buiten: Een gratis muziekstudio bij Cult North in Rotterdam Noord.

Alexa Thema theater

Binnen: Theaterworkshops
Buiten: Theaterproducties voor jongeren met detentie ervaring.

Camiel Thema barber

Binnen: Workshop lifestyle en filosofie **Buiten:** Een gratis knipbeurt en mogelijkheden als jongerencoach in Rotterdam.

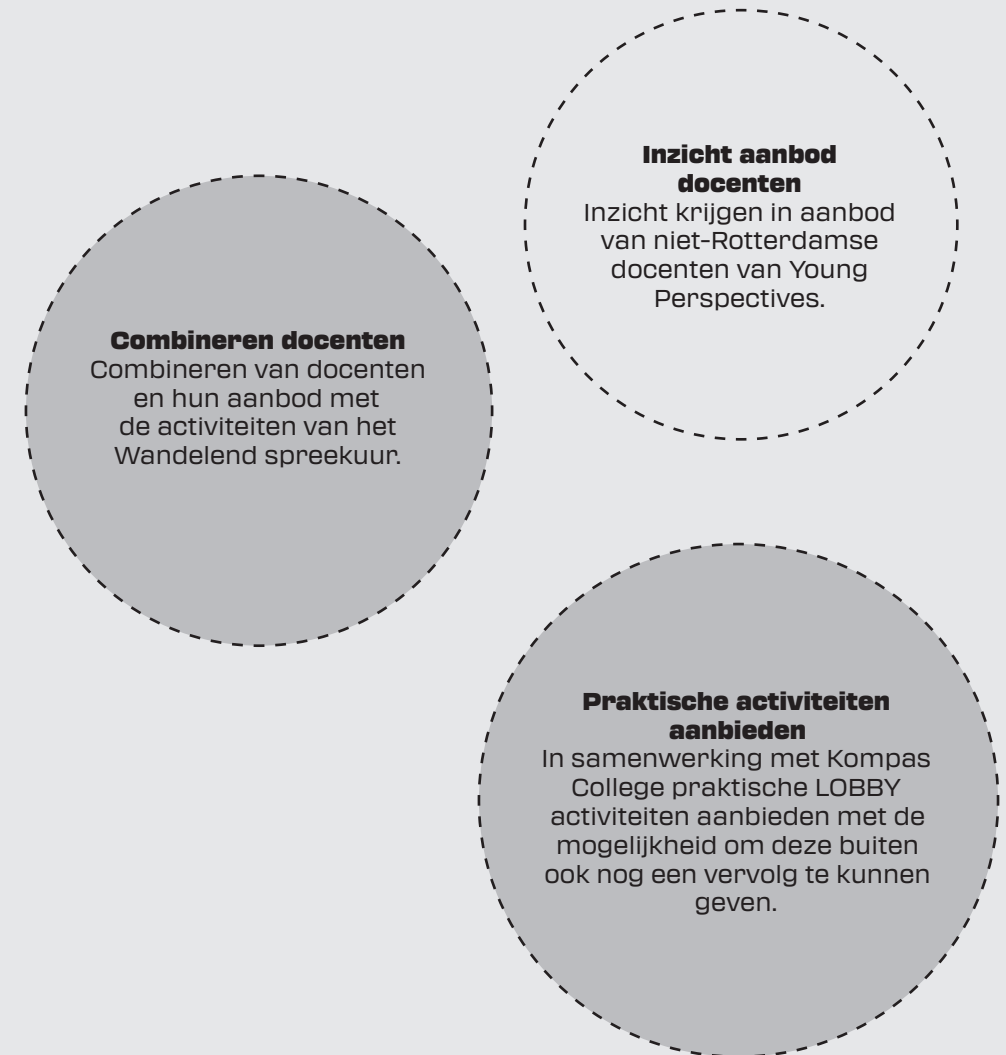

Behaalde impact

Vervolgstappen

- Korte termijn
- Lange termijn

06 Kompas naar buiten

Alle gedetineerde jongeren hebben zich binnen al kunnen voorbereiden en kennis gemaakt met de vervolgschool na detentie.

Dit hebben we ontdekt:

Veel jongeren bouwen een vertrouwensband op met medewerkers, zoals docenten en groepsleiders. Zij zien hen dagelijks en hebben een andere soort rol dan interne trajectbegeleiders of de beveiliging. Wel houdt het contact bij de deur naar buiten op.

Dit hebben we gedaan:

Wat kan de rol zijn van docenten? En waar lopen jongeren tegenaan als ze hun onderwijs vervolgen? Docent Lotte Martens onderzocht waar jongeren tegenaan lopen en wat haar rol als docent kan zijn. Hiervoor is een mentor- en leerlinggids ontwikkeld om jongeren beter te begeleiden naar een vervolgschool.

Zo hebben we het getest:

Het onderzoek 'Kompas naar Buiten' is afgerond, de prototypes zijn gemaakt en de pilot wordt in 2024 getest. Hierdoor hebben we nog niet de resultaten om de pilot te kunnen evalueren. Wel hebben we het concept en de mentor- en leerlinggids besproken met jongeren binnen RJJ De Hartelborgt tijdens een les van het Kompas College; met ervaringsdeskundigen van Young Perspectives en met Fredie de Bruijne, docent en ATC-coördinator Kompas College.

Ervaringen jongeren binnen

Jongeren gaven meerdere malen aan het fijn te vinden wanneer iemand van binnen langer betrokken is buiten. Iemand die ze van binnen kennen vertrouwen ze namelijk al. Iemand buiten opnieuw leren kennen kost tijd. Een jongere gaf aan nog graag contact te houden met zijn huidige mentor,

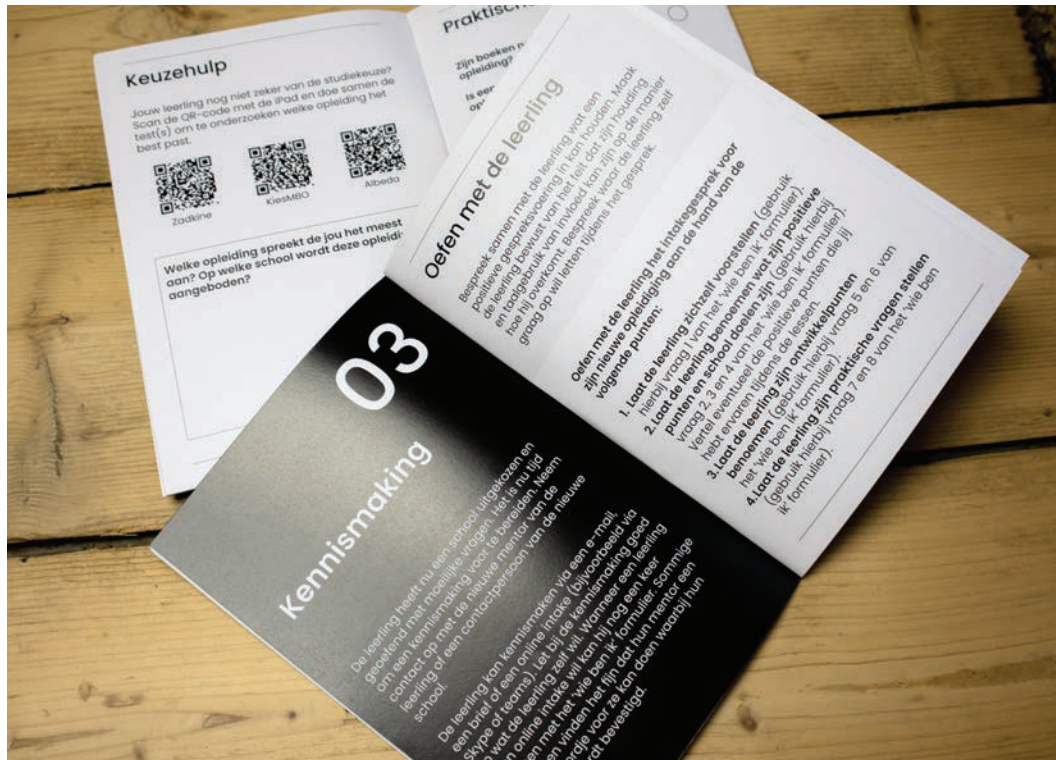
waarbij zijn voorkeur telefonisch is. Een andere jongere gaf aan dat hij bijna niemand binnen vertrouwt, op een groepsleider na, omdat hij ook dingen voor hem had geregeld in zijn vrije tijd. Deze band opbouwen kost tijd, daarom is het ook zo van belang dat deze mensen er nog voor ze kunnen zijn.

Ervaringen jongeren buiten

De jongeren vonden de leerlinggids handig om te gebruiken als voorbereiding. Ze herkenden zichzelf in de vooroordelen die anderen over hen hebben, zeker toen ze nog een enkelband om hadden. Verder gaven de jongeren aan dat ze een goede band hadden met de docenten. "Aan mijn docent heb ik echt iets gehad", vertelde een van de jongeren. Ook werd er

door jongeren aangegeven dat ze leuke docenten hadden die hen veel gunnen. Voor de jongeren is het vooral fijn om zelf iemand te kunnen kiezen die als begeleiding mee kan naar een vervolgschool. Dit hoeft niet altijd een docent te zijn, maar bijvoorbeeld ook een groepsleider, mentor of familielid.

Ervaringen partners / Externe

Freddie, docent Kompas College

Bij 'Kompas naar Buiten' wordt het vertrouwen van de jongeren binnen al opgebouwd en daar ligt de kracht. In samenwerking met de ITB'ers kunnen de mentoren/docenten de jongeren binnen al klaarstomen voor buiten, inclusief het aanmelden van de vervolgschool. Wanneer een mentor/docent tijdens het intakegesprek van de vervolgschool mee gaat, vindt er een warme overdracht plaats. Een intakegesprek is hierdoor minder eng en omdat de jongere al het gezicht heeft gezien van iemand op de vervolgschool, is de drempel veel lager om na detentie weer naar school te gaan. Zo vertelde een jongeren onlangs: "Als jij mij inschrijft voor een school en ze weten dat ik vastzit, hebben ze een slecht beeld van mij; maar als jij meegaat op de eerste dag krijgen ze een beter beeld van mij".

Lotte, docent Kompas College, onderzoeker Kompas naar Buiten

Tijdens het schrijven van het rapport heeft Lotte het Kompas naar Buiten met één jongere getest.

"Toen ik Kompas naar Buiten testte met een jongere, was de eerste reactie toen hij het formulier zag: "Nee, dat hoef ik niet in te vullen. Ik weet wel wat ik moet zeggen". Ik stelde voor om het mondeling door te nemen en dat vond hij goed. Er waren een aantal vragen waar hij niet gelijk een antwoord op had, zoals: "Wat zijn je positieve punten en waar ben je goed in?". Vervolgens hielpen de andere docent die erbij was en ik hem met deze vraag door zijn positieve eigenschappen op te noemen. Hij begon toen wel een beetje te stralen. Tijdens de les waren er ook andere jongeren bij, waardoor hij niet op elke vraag een antwoord gaf. Daarom is het beter om de leerling 1 op 1 te bespreken. Ook heb ik gemerkt dat het formulier nog aangevuld kan worden met een aantal vragen. Tijdens het intakegesprek op de vervolgschool werkte het formulier als een fijne ondersteuning. Toen hij het antwoord niet wist, zei ik tegen hem: "Kijk anders op het formulier", waarna hij het antwoord beter wist te verwoorden. Doordat ik de vragen van tevoren met hem doorgenomen had, kon ik hem beter begeleiden tijdens het intakegesprek."

In het onderzoek "Wanneer ik weer buiten naar school ga" van Lotte Martens zijn 8 jongeren van het Kompas College en 8 docenten gesproken. Uit interviews, focusgroepen en ontwerpessies is naar voren gekomen dat bij de overgang van een vervolgschool 3 fases van belang zijn: oriënteren, aandacht voor positieve zelfpresentatie en een kennismaking.

8

Jongeren van het Kompas College gesproken.

8

Docenten van het Kompas College gesproken.

Oriënteren

"Welke lessen, wat voor soort mensen daarop zitten, wat ze vinden van die school. Ja, gewoon dat soort dingen, hoe de docenten zijn en zo, of ze chill zijn, of ze streng zijn."

- Kortverblijf jongere binnen

Aandacht voor positieve zelfpresentatie

"Dus dan heb je wel dat vooroordeel maar je mentor kan dan helpen om samen met jou dat vooroordeel een beetje weg te nemen, zodat jij een beetje een eerlijke start hebt."

- Langverblijf jongere binnen

Kennismaking

"Als ik bijvoorbeeld een intake moest doen bij een mbo-school, dan kon ik laten zien wat ik binnen deed. Dat het allemaal is gelukt, en dan kon het Kompas College vertellen waarmee ik moeite had en wat mijn pluspunten zijn."

- Langverblijf jongere binnen

Behaalde impact

Uitgebreid onderzoek

Uitgebreid onderzoek naar uitdagingen en knelpunten voor jongeren richting de vervolgschool.

Docenten worden langer betrokken

Het Kompas College heeft een plan voor 2024 gemaakt waar docenten langer betrokken kunnen zijn (en blijven) rond nazorg in een plan genaamd 'Mentor XXL'.

Praktische werkvorm

Werkboekjes voor leerlingen en mentoren om de knelpunten uit het onderzoek in de praktijk aan te kaarten.

Vervolgstappen

- Korte termijn
- Lange termijn

Verkennen rol docenten

Verkennen wat docenten van het Kompas College kunnen betekenen in het Wandelend spreekuur.

Testen

Testen met de gemaakte werkboekjes tijdens onderwijs in het Kompas College.

Verkennen rol LOBBY

Verkennen hoe de LOBBY een rol kan hebben binnen de plannen van 'Mentor XXL'.

Reflectie

De LOBBY zoekt, samen met alle samenwerkingspartners, naar een betere toekomst voor jongeren na detentie door de wereld binnen en buiten aan elkaar te verbinden. We leren met elkaar door ideeën zo snel mogelijk uit te proberen. We bouwen integraal aan een beweging om te zoeken naar oplossingen om de weg naar buiten beter vorm te geven, oplossingen die passen bij de jongeren, omdat we de ideeën maken in samenwerking met de jongeren en de medewerkers eromheen.

De LOBBY wordt gemaakt vanuit ontwerp kwaliteit, en wordt gevoed door zijn stijl die jongeren aanspreekt, die buiten de formaliteit staat en niet vanuit het systeem is ontworpen. De LOBBY's benadering, ontworpen met en voor jongeren, creëert vertrouwen.

Een zachte overgang tussen binnen en buiten, zoals we gezien hebben in dit pilotjaar, kunnen we terugbrengen naar 3 fundamentele waarden. Deze waarden zijn gericht op het aanpakken van de eerder benoemde knelpunten. De eerste resultaten van de LOBBY pilots, zowel kwalitatief als kwantitatief, wijzen op kansen voor systeemverbetering: continuïteit, autonomie en vertrouwen zijn cruciaal om een zachte landing te realiseren.

Continuïteit

De continuïteit van **vertrouwenpersonen** en de **activiteiten** waar ze binnen mee bezig zijn, zoals onderwijs en dag- of vrijetijdsbesteding, maakt dat een jongere ook buiten detentie de routine behoudt. Het stroomlijnen van aanbod binnen en buiten biedt daarin kansen om jongeren aangehaakt te houden. Persoonlijke doelen en zingeving zijn voor continuïteit essentieel. Waar wil je binnen en straks ook buiten aan blijven bouwen? Als jongeren dit nog niet hebben ontdekt, is het belangrijk om dit binnen al te verkennen.

Autonomie

Autonomie zorgt ervoor dat jongeren meer **controle** voelen over hun eigen leven. Een middel zoals de Checklist biedt de mogelijkheid om zelfstandig zaken op te pakken en aan te geven waar ondersteuning nodig is. Het draait hierbij niet per se om het precies weten hoe je bijvoorbeeld een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) kunt aanvragen, maar om het aanleren van nieuwe vaardigheden en het op tijd hulp inroepen wanneer nodig.

Vertrouwen

Vertrouwen in **jezelf**, maar ook zeker vertrouwen in de **maatschappij** is belangrijk in de eerste periode wanneer je

weer buiten bent. De podcast met de kaart en de tas is een welkomspakket naar buiten. Dit geeft het gevoel dat je niet losgelaten wordt. Dat is volgens ons een cruciale factor in reïntegratie. Je komt terug in een maatschappij die je welkom heet, vergeeft en vertrouwen geeft op een nieuwe kans.

Maar wie is er verantwoordelijk voor deze waarden? Is het de inrichting die de jongeren huisvest en begeleidt? Is het het onderwijs, dat als taak heeft de jongeren op te leiden en te motiveren? Is het de reclassering die de jongeren in de periode na detentie nog in de gaten houdt? Is het de Raad voor de Kinderbescherming die opkomt voor de rechten van deze jongeren of is het de gemeente waar de jongeren naar uitstromen en weer aan de bak moeten. Iedereen blijft deze overgang aanpakken op hun eigen manier, maar volgens de LOBBY zijn we allemaal verantwoordelijk en zullen we dus moeten blijven samenwerken.

De integrale LOBBY

Naar aanleiding van de evaluaties wordt duidelijker hoe de geteste piloten voortgang kunnen krijgen binnen het bestaande systeem. Zo zien we dat het 'Wandelend spreekuur - Pilot 4' effectief is om jongeren vanuit binnen naar de juiste plek te begeleiden. Een groot succes van deze pilot zit in het doorverwijzen naar de Totaalaanpak van de gemeente

Rotterdam, en het daadwerkelijk verder kunnen helpen met vragen. Vanuit de jongeren horen we de wens om het Wandelend spreekuur nog sterker te verbinden met dag- of vrijetijdsbesteding. Daardoor zien we een kans om deze pilot te integreren met 'Vertrouwenpersonen - Pilot 5' in samenwerking met bijvoorbeeld de creatieve docenten van YOPE. Een ander inzicht dat vaak wordt genoemd is dat de medewerkers binnen een belangrijke rol kunnen hebben in het Wandelend spreekuur, zoals we dat ook zien in 'Kompas naar Buiten - Pilot 6'. Zij zien deze jongeren namelijk het meest. Het gaat dan niet alleen om docenten, maar ook groepsleiders of mentoren.

De 'Checklist - Pilot 1' is een product dat op enkele aanpassingen na kan het worden ingezet door ITB'ers, groepsleiders, en docenten van het Kompas College, waarbij LOBBY een rol kan spelen bij het overzichtelijk en toegankelijk presenteren van informatie. Dit is ook het meest opschaalbaar naar andere Justitiële Jeugdinstellingen (JJI's), Kleinschalige Voorziening Justitiële Jeugd (KVJJ's). Penitentiële Inrichting (PI's).

De 'LOBBY kit - Pilot 2' geeft jongeren inzicht in het aanbod in hun gemeente. Ook de medewerkers om de jongeren heen kunnen zo dit aanbod actief onder de aandacht brengen. Jongeren geven aan dat ze zich hierdoor welkom voelen buiten en dat het

voelt dat er nog mensen voor hen zijn. Ook zien we dat het de LOBBY organisaties in deze gemeente extra aan elkaar verbindt. Desondanks blijft de aanzienlijke drempel bestaan voor jongeren om zelfstandig hulporganisaties te benaderen. Het is aan te bevelen om deze pilot verder te verkennen en de relevantie ervan te vergroten bij partners, zoals interne medewerkers, jongerencoaches en gemeenten.

In 2024 willen we samen met ketenpartners de opschaling en borging verder verkennen. De LOBBY is een ontwerpend onderzoek: ons doel is niet per se om een blijvende entiteit in de keten te worden, maar wel om een impuls te geven aan de bestaande partners, vernieuwing te brengen en na een succesvolle implementatie weer weg te kunnen stappen. Dan zit het werk van de LOBBY erop.

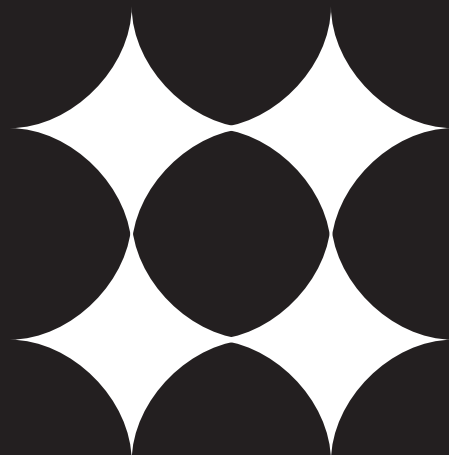
Alle betrokken organisaties, jongeren binnen en jongeren buiten zijn positief en enthousiast over de beweging van de LOBBY. "We moeten door, zegt iedereen!" Maar hoe dan? In 2024 willen we verder in gesprek met alle bestaande ketenpartners om de waarden van de LOBBY in te bedden en waar nodig nog extra experimenten op te zetten om de zachte landing tussen binnen en buiten te garanderen. Impact is niet op één dag gemaakt, maar de basis is gelegd.

Woordenlijst

ATC groepen	Arbeidstrainingscentrum, In het ATC leren, oefenen en verbeteren jongeren die verblijven in De Hartelborgt en schoolgaand zijn bij het Kompas College hun werknemersvaardigheden.
BAD	BAD staat voor Binnenkomst Afdeling Delinquenten. De plek in de jeugdinrichting waar de eerste ontvangst is, hier wordt het lichaam en de kleding van de gedetineerde gecontroleerd op verstopte goederen (fouillering).
Begeleid verlof	Verlof fase voor veelal lang verblijf jongeren waar je onder begeleiding een dag of een paar uur naar buiten mag.
De Hartelborgt	Justitiële Jeugdinrichting in Spijkenisse, de jeugdinrichting waar de pilot heeft plaatsgevonden.
Intensief jongerencoach	Intensief begeleidingstraject voor jongeren in de leeftijd van 12-27 jaar die dreigen hun toekomstperspectief te verliezen.
Interne trajectbegeleider (ITB-er)	Medewerker in de jeugdinrichting die praktische zaken van jongeren regelt en de overdracht verzocht van binnen naar buiten.
Kortverblijf Groepen	Leefgroepen in de Justitiële jeugdinrichting waar maximaal 10 jongeren in een groep wonen. 'kortverblijf' is vaak tot 3 maanden maar kan ook 2 weken zijn. 80% van de jongeren stroomt uit in kortverblijf.

Langverblijf Groepen	Leefgroepen in de Justitiële jeugdinrichting waar maximaal 10 jongeren op een groep wonen. 'langverblijf' is vaak tot meer dan 3 maanden maar kan ook 6 jaar zijn. 20% van de jongeren stroomt uit in langverblijf.
Mediawise	Via het jongerenplatform MediaWise kunnen jongeren in gesloten instellingen en jeugdinrichtingen veilig gebruikmaken van het internet.
Onbegeleid verlof	Verlof fase voor veelal langverblijf jongeren waar je naar buiten mag zonder begeleiding.
Rijks Justitiële jeugdinrichting RJJI	Jongeren belanden in een Justitiële Jeugdinrichting (JJI) door een straf of maatregel opgelegd door de (kinder)rechter volgens het jeugdstrafrecht. Ook kunnen ze preventief geplaatst worden in afwachting van hun rechtszaak.
Totaalaanpak - nazorg na detentie	In deze aanpak krijgen Rotterdamse ex-gedeteneerde jongeren langdurige, intensieve begeleiding van een jongerencoach van het wijkteam.
Traject Knooppunt	In het traject knooppunt worden met alle mensen om een jongeren heen naar het traject gekeken en acties uitgevoerd.
Young Perspective (YOPE)	Organisatie die tijdens de schoolvakanties in verschillende Jeugdinrichtingen creatieve workshops geeft. Ook selecteren ze jaarlijks 15 ex-gedeteneerden die als ervaringsdeskundige ingezet worden om mee te denken of hun verhaal kunnen inzetten richting beleidsverandering.

Bedankt!

LOBBY

Afdeling /
Buitengewone
Zaken

SZNV

exodus

de hantelborst

**YOUNG
PERSPECTIVES**